REFERAT Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø d. 01-12-2025

Mødedato	Mandag d. 01. december 2025 kl. 15:00
Mødested	Slagelse Brand og Redning, Korsør
Mødedeltagere	Bruno Jerup, Jette Leth Buhl, Jorun Bech, Ann-Christina Højgaard, Kenneth Nielsen, Flemming Damgaard Larsen, Lone Mortensen, Lars Lindskov, Gitte Simoni, Thomas Vesth, Jeppe Fransson

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3
Temadrøftelse om PFAS..... 6
Udmøntning af PFAS-midler til udvikling fra budgetaftale 2026..... 10
Udmøntning af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025..... 14
Input til arbejdsplan 2026..... 19
Forslag til ændring af mødeplan 2026..... 23
Aktuelle sager..... 27
Næste møde..... 30
Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 1. december 2025. 33

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

EMN-2024-10189

1 (Åben) Godkendelse af dagsorden

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10189
Dok ID: 11937141

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Dagsorden blev godkendt.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag

.

Punkt 2: Temadrøftelse om PFAS

EMN-2022-08159

2 (Åben) Temadrøftelse om PFAS

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2022-08159
Dok ID: 12476265

Resumé

Det nationale PFAS testcenter i Korsør har været i drift i over to år efter det åbnede i maj 2023. Testcenteret har siden dannet ramme for afprøvning af oprensningsteknologier overfor PFAS-forurening. Administrationen giver på mødet en kort redegørelse for aktiviteterne, og der kommer oplæg om konkrete projekter fra RESC og ARKIL.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget drøfter temaet om PFAS.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Det er en stor udfordring at oprense PFAS forurening, og det kræver udvikling af nye teknologier og tværgående samarbejde mellem myndigheder, videns-institutioner og private aktører. På den baggrund besluttede Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø den 10. oktober 2022 at etablere Danmarks første PFAS testcenter på den tidligere Korsør Brandskole.

Formålet med testcenteret var at udvikle nye teknikker og ny viden til at håndtere PFAS forureninger. Den 15. maj 2023 åbnede testcenteret officielt som et samarbejde mellem Region Sjælland, Slagelse Kommune og Rednings- og Sikkerhedscenter Slagelse (RESC).

I de år testcenteret har været i drift, er der foregået mange aktiviteter med både nationalt og internationalt afsæt. I det følgende gives en overordnet beskrivelse, som vil blive uddybet ved administrationen med et oplæg på mødet. Udover afprøvning af konkrete oprensningsteknologier, har testcenteret banet vejen for samarbejder med videns-institutioner og har medført stor eksponering af PFAS-området.

<u>Projekter på testcenteret</u>

Der er 13 igangværende eller afsluttede projekter på testcenteret. Projekterne er finansieret af Slagelse Kommune, EU eller i regi af statsfinansierede demonstrationsprojekter. Camilla Bacher Kiming fra ARKIL vil fortælle om et af demonstrationsprojekterne på mødet.

Fremadrettet er projekterne med til at skabe grundlaget for løsninger andre steder med PFAS-udfordringer, f.eks. i Tunhøj området.

<u>Samarbejde med universiteter og videns-institutioner</u>

Testcenteret har banet vejen for samarbejder med videns-institutioner i Danmark i form af DTU, Københavns Universitet og det nationale PFAS-videncenter, der blev etableret som led regeringens PFAS-handlingsplan. Herudover er der indgået samarbejdsaftale med Massachusetts Institute of

Technologi (MIT) om udvikling af en vandrensemetode og deltagelse i NATO's gruppe for videnskab og teknologi.

Et levende testcenter

De fysiske rammer er ideelle til et nationalt PFAS-testcenter. Udover at lokaliteten er kendt, huser den RESC, som uddanner beredskab og brandvæsen. Det betyder, at der er de nødvendige faciliteter til rådighed i form af lokaler og forplejning samt mulighed for overnatning i gåafstand fra testcenteret. PFAS testcenteret fungerer derfor i vid udstrækning som mødested, når der afholdes workshops, f.eks. i forbindelse med større EU-projekter om PFAS. Herudover benyttes stedet til politiske møder og forskellige fremvisninger af projekter.

Der har været et godt og tæt samarbejde med RESC, hvilket er helt afgørende for succes, da aktiviteterne skal kunne foregå samtidigt med brand- og beredskabsøvelser på stedet.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Udvalget drøftede temaet om PFAS.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsg ænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag
.

Punkt 3: Udmøntning af PFAS-midler til udvikling fra budgetaftale 2026

EMN-2022-08159

3 (Åben) Udmøntning af PFAS-midler til udvikling fra budgetaftale 2026

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2022-08159
Dok ID: 12463074

Resumé

Med budgetaftalen for 2026 er der afsat 5 mio.kr. til nye initiativer til udvikling af viden om jordforurening og PFAS. Administrationen foreslår to initiativer om henholdsvis etablering af forskerboringer ved Roskilde Lufthavn og opdatering af den eksisterende grundvandsmodel i Tune området.

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Der etableres to forskerboringer ved Roskilde Lufthavn.
2. Der gennemføres boringer og geofysiske målinger ved Tune til opdatering af den eksisterende grundvandsmodel i området.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Der er fortsat brug for at understøtte arbejdet med udvikling af ny viden om jordforurening, herunder særligt viden om PFAS. På den baggrund har aftaleparterne bag Budgetaftalen for 2026 besluttet at afsætte 5 mio.kr. til nye initiativer indenfor dette område.

Puljen er forankret i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø. Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde følger arbejdet og orienteres på møde den 9. december 2025.

Administrationen anbefaler to initiativer:

1. Forskerboringer ved Roskilde Lufthavn til beskrivelse af udvaskning af PFAS i ler.
2. Model til beskrivelse af geologi og grundvand ved Tune.

Begge projekter bidrager til forståelsen af PFAS-spredning i jord og grundvand og understøtter den store opgave med at håndtere PFAS forurening i Tunhøj-området.

<u>Forskerboringer</u>

Der er i dag to forskerboringer på Korsør Brandskole til beskrivelse af PFAS-spredning i sand. De foreslåede forskerboringer ved Roskilde Lufthavn vil højne vidensniveauet for PFAS- spredning i moræneler, som er meget udbredt på Sjælland. Boringerne vil endvidere understøtte vidensgrundlaget til planlægningen af oprensning af PFAS-forurening ved lufthavnen.

Det er DTU, som skal behandle data fra projektet, der samlet set vurderes at koste ca. 2 mio.kr.

Model til beskrivelse af geologi og grundvand omkring Tune

Geologien og grundvandets strømning omkring Tune har vist sig at være mere kompleks end først antaget. Det skaber usikkerhed om, hvor grundvandet strømmer hen, hvilke vandforsyninger, som er i risiko, og hvor den nødvendige oprensning skal etableres. Derfor er der behov for at opdatere den eksisterende grundvandsmodel, som er for unøjagtigt i det forurenede område ved Tune. Dette kræver, at undergrunden undersøges nærmere med geofysiske metoder i form af seismik og boringer.

Dette skønnes samlet af koste ca. 3 mio. kr.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning

1. Godkendt.
2. Godkendt.
3.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsg ænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag
.

Punkt 4: Udmøntning af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025

EMN-2025-05754

Bilag

Projektresume - udvidelse af projekt Klimakickstart

Projektresume - Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene

4 (Åben) Udmøntning af udviklingsmidler til grøn omstilling 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2025-05754
Dok ID: 12445241

Resumé

I budgetaftalen for 2025 er der afsat 4 mio. kr. til grøn omstilling i Region Sjælland. Udvalget godkendte i september, at administrationen arbejdede på at anvende midlerne til at udvide projektet 'Klima Kickstart' målrettet SOSU-uddannelserne, samt projektet 'Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene'. Begge projekter er blevet videreudviklet og fremlægges udvalget til udmøntning.

Indstilling

Administrationen indstiller, at de 4 mio. kr. til grøn omstilling i Region Sjælland udmøntes til følgende:

1. 1 mio. kr. til udvidelse af projektet 'Klimakickstart'. Midlerne bevilliges til ZBC.
2. 3 mio. kr. til 'Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene'. Midlerne bevilliges til Movia.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Region Sjælland har gennem partnerskaber og samarbejder bidraget aktivt til at styrke en mere grøn og bæredygtig udvikling i regionens geografi.

I budgetaftalen for 2025 er der afsat 4 mio. kr. til indsatser, der skal understøtte Region Sjællands grønne omstilling. Midlerne udmøntes af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Med sundhedsreformen sker der et opgavebortfald på en række udviklingsområder, herunder på grøn omstilling og klima. Region Sjælland har fortsat kompetence og lovhjemmel til at arbejde indenfor uddannelse og mobilitet efter sundhedsreformen. Derfor blev det besluttet på udvalgsmødet den 1. september 2025, at administrationen skulle arbejde videre med at udvikle to grønne projekter indenfor disse områder.

De to projekter præsenteres i nedenstående med henblik på udmøntning.

<u>1. Udvidelse af projekt 'Klimakickstart' – 1 mio. kr.</u>

Det igangværende projekt 'Klimakickstart' har til formål at styrke erhvervsskoleelevers viden og kompetencer inden for grøn omstilling i deres fag og dermed bidrage til at sikre en kvalificeret faglært arbejdsstyrke med grønne kompetencer.

Projektet startede i januar 2025 og er kommet godt fra start med de planlagte aktiviteter. Der er etableret partnerskaber med Zealand – Sjællands Erhvervsakademi og med Professionshøjskolen Absalon. Projektet skal forankres bredt, og derfor er der igangsat dialog med de øvrige

erhvervsskoler i Region Sjælland med henblik på samarbejde og udbredelse. Derudover er der påbegyndt interviews af undervisere på erhvervsskolerne, som er en bærende del af projektets målgruppe i forhold til opkvalificering af undervisere. Næste skridt i projektet er at opstarte pilotforsøg på grundforløb 1 i Ringsted med fokus på praksis.

Projektet har indtil videre fokuseret på elever på de tekniske og merkantile grundforløb (herunder håndværksfag), hvor manglen på kvalificeret arbejdskraft med grønne kompetencer stiger. Mens grøn omstilling ofte forbindes med ressourceoptimering og teknologiske løsninger, er der også behov for at indtænke grønne kompetencer i de mere borgernære fag. Det foreslås derfor, at projekt Klimakickstart udvides til også at omfatte social- og sundhedsuddannelserne (SOSU). Formålet er at sikre, at fremtidens SOSU-uddannede, der skal arbejde på blandt andet regionens hospitaler, allerede på uddannelsen opbygger grønne kompetencer, der gør dem i stand til at bidrage til den grønne omstilling i sundhedssektoren.

Udvidelsen med SOSU-uddannelserne vil lægge sig op ad de eksisterende hovedaktiviteter i projekt Klimakickstart og vil derfor indbefatte udvikling af undervisningsmaterialer, opkvalificering af undervisere på SOSU-uddannelsen i grøn fagdidaktik og informationsmateriale til grundskoler.

Vedlagt er et uddybende projektresume for udvidelsen af projekt Klimakickstart.

2. 'Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene' – 3 mio. kr.

Region Sjælland ønsker at udarbejde mobilitetsplaner og herigennem udvikle fysiske tiltag for regionens største sygehuse. Det skal bidrage til at realisere Region Sjællands strategi om grøn omstilling og bæredygtig udvikling. I dette projekt er det ved at gøre transporten til og fra regionens sygehuse lettere for medarbejdere og besøgende i samarbejde med kommuner, hospitaler, trafikselskaber og mobilitetsplanlæggere.

Mobilitetsplaner er et effektivt redskab til at fremme sundhed og grønne transportvaner ved at gøre det lettere og mere attraktivt at vælge gang, cykel, kollektiv transport og samkørsel. Tiltag som bedre skiltning, sikre adgangsveje, tydelig information og tilgængelig infrastruktur kan understøtte denne adfærdsændring. Der vil samtidig kunne stilles krav om at integrere løsninger inden for tilgængelighed, biodiversitet, grøn energi, genanvendelse og regnvandshåndtering (LAR), så mobilitetsplanerne også bidrager til den samlede bæredygtighedsindsats.

Administrationen har i oktober fået en positiv tilkendegivelse fra Sjællands Universitetshospital i Køge om at udvikle en mobilitetsplan med tilhørende fysiske tiltag. Universitetshospitalet i Køge er i gang med en ombygning og tilflytning af personale, hvor nye fysiske rammer og ændringer i dagligdagen skaber et unikt mulighedsrum for at påvirke transportvaner. Køge Kommune og Movia har sagt ja til at deltage i et samarbejde om en mobilitetsplan for hospitalet. Projektet på Køge Sygehus bliver dermed et pilotprojekt og udbredes dernæst til de øvrige større sygehuse i regionen. Projektet understøtter den grønne omstilling ved at fremme grønne transportmuligheder til og fra Region Sjællands matrikler.

Vedlagt er et uddybende projektresume.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særlig stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning
Udvalget anbefaler Udvalget for regional udvikling, uddannelse, kollektiv trafik og internationalt samarbejde at de 4 mio. kr. til grøn omstilling i Region Sjælland udmøntes til følgende:

1. 1 mio. kr. til udvidelse af projektet 'Klimakickstart'. Midlerne bevilliges til ZBC.
2. 3 mio. kr. til 'Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene'. Midlerne bevilliges til Movia.

Vedrørende projektet "Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene" ønsker udvalget, at administrationen undersøger muligheden for at udvide partnerskabskredsen, f.eks. med Cyklistforbundet.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag
1. Projektresume - udvidelse af projekt Klimakickstart (DokID: 12477753 - EMN-2025-05754)
2. Projektresume - Fremtidens grønne mobilitet på sygehusene (DokID: 12477751 - EMN-2025-05754)

Punkt 5: Input til arbejdsplan 2026

EMN-2024-10189

5 (Åben) Input til arbejdsplan 2026

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10189
Dok ID: 12481560

Resumé

Overgangsåret 2026 er specielt for de eksisterende stående udvalg. På trods af den forlængede periode er der en afgrænset opgave i at sikre, at driften for Region Sjælland fortsættes til udgangen af 2026.

På baggrund af udvalgets kommissorium struktureres udvalgets møder ud fra en arbejdsplan. Denne sag sigter på at klarlægge arbejdsopgaver i 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget orienterer sig om de foreløbige arbejdsopgaver og evt. giver yderligere input til udvalgets arbejdsplan for 2026.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

Udvalgets input til arbejdsplan for 2026

Den årlige arbejdsplan strukturerer udvalgsmødernes indhold.

Kalenderåret 2026 markerer en overgangsperiode, hvor Region Sjælland fortsat varetager driften samtidig med, at der igangsættes forberedelser til en ny organisering i Region Østdanmark. De stående udvalg har i denne periode rollen i forhold til at fastholde fokus på væsentlige driftsopgaver. Samtidig forventes et gradvist fald i antallet af sager i takt med, at opgaver udfases, og de forberedende politiske organer i Region Østdanmark overtager en større del af det fremadrettede arbejde.

Udvalget kan på mødet drøfte input til arbejdsplan for 2026 med udgangspunkt i udvalgets driftsopgaver og i regionens budgetaftale for 2026:

- Klima og grøn omstilling, herunder bl.a.:
    - Godkendelse af klimaregnskab 2025
    - Klimaråd
    - Budgetindsats vedr. implementering af regional og national best practice inden for grønne hospitaler
    - Budgetindsats vedr. klimamæssige gevinster ved specifikke forebyggelsestiltag i sundhedsvæsenet
- Råstofområdet, herunder bl.a.:

    - Råstofplan 2026
    - Råstoftilladelser
    - Tilsyn i råstofgrave
- Indsats mod jordforurening, herunder bl.a.
    - Godkendelse af indsatsplan for jordforureningsområdet 2026
    - Godkendelse af indberetning for jordforureningsområdet 2025
    - Tværregional redegørelse for indsatsen på jordforureningsområdet
    - Budgetindsats vedr. sikring af rent drikkevand
    - Budgetindsats vedr. udvikling af aktiviteter vedr. jordforurening, herunder PFAS

Arbejdsplanen har en dynamisk karakter, og relevante sager vil i dialog med udvalget og udvalgets formandskab blive tilføjet arbejdsplanen løbende.

Videre proces

På baggrund af udvalgets drøftelse udarbejder administrationen forslag til arbejdsplan, der forelægges til godkendelse på udvalgets første møde i 2026.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Udvalget drøftede input til arbejdsplan for 2026.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag
.

Punkt 6: Forslag til ændring af mødeplan 2026

EMN-2024-10189

6 (Åben) Forslag til ændring af mødeplan 2026

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10189
Dok ID: 12496980

Resumé

Mødet i Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø den 30. marts 2026 ligger i skolernes påskeferie. Administrationen forelægger derfor udvalget en beslutning om, hvorvidt mødet skal fastholdes, eller om mødet skal flyttes til den 24. marts 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget træffer beslutning om afholdelse af møde enten den 24. marts 2026 eller den 30. marts 2026.

Sagen afgøres af Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø.

Sagsfremstilling

På mødet den 1. september 2025 godkendte udvalget mødeplan for 2026, herunder et møde den 30. marts 2026 kl. 16-18. Mødet blev lagt for at sikre fremdrift i arbejdet med Råstofplan 2026.

Mødet den 30. marts 2026 er mandag i skolernes påskeferie. Det kan være uhensigtsmæssigt at afholde udvalgsmøde i skolernes påskeferie.

Efter aftale med udvalgets formand, forelægges hermed til drøftelse en eventuel flytning af mødet til den 24. marts 2026 kl. 16-18.

Økonomi

Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

Udvalget ønsker, at mødet afholdes den 24. marts 2026.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag

.

Punkt 7: Aktuelle sager

EMN-2024-10189

7 (Åben) Aktuelle sager

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10189
Dok ID: 11937150

Resumé
Administrationen orienterer om aktuelle sager inden for udvalgets område.

Indstilling
.

Sagsfremstilling
.

Økonomi
Sagen er ikke forbundet med udgifter, der kræver særskilt stillingtagen.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Der var ingen aktuelle sager.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag
.

Punkt 8: Næste møde

EMN-2024-10189

8 (Åben) Næste møde

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10189
Dok ID: 11937164

Resumé
Næste møde i udvalget afholdes mandag den 26. januar 2026 kl. 15.00-18.00.

Indstilling
.

Sagsfremstilling
.

Økonomi
.

Tidligere beslutninger
.

Beslutning
Næste møde i udvalget afholdes mandag den 26. januar 2026 kl. 15.00-18.00.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag
.

Punkt 9: Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 1. december 2025

EMN-2024-10189

9 (Åben) Godkendelse af deltagelse ved møde i Udvalget for grøn omstilling mandag den 1. december 2025

Udvalget for grøn omstilling, bæredygtighed og miljø
Sags ID: EMN-2024-10189
Dok ID: 11937172

Resumé

.

Indstilling

.

Sagsfremstilling

.

Økonomi

.

Tidligere beslutninger

.

Beslutning

.

Fraværende

Jette Leth Buhl	Næstformand	(F)
Lone Mortensen	Medlem	(V)
Thomas Vesth	Medlem	Løsgænger
Jeppe Fransson	Medlem	(B)

Bilag

.